

Avedøre Stationsby - Stationsbyen uden Historie?

Lars Ellgaard · Thursday, October 24th, 1974

Byen uden historie?

Der er mange historier om Avedøre Stationsby. En af historierne er, at byen ingen historie har. Den er heller ikke let at få øje på. Den total-planlagte by har svært ved at fortælle sin historie, fordi den ikke danner årringe på samme måde som den by, der vokser frem hus for hus over tid. Ideelt set efterlades en lejlighed i et stort kompleks i samme stand som den blev overtaget, og der efterlades intet personligt præg. Da Avedøre Stationsby blev bygget, valgte man endda helt bevidst at kappe båndet til fortiden. Det var en del af den moderne ideologi, at indbyggerne i det nye byggeri ikke skulle tynges af traditioner og tidligere tiders sociale forskelle. Der blev således bygget på "jomfruelig jord", alle bygninger blev revet ned, og man fjernede metertykke jordlag. Men selvom man smider historien på porten, kan man ikke sætte tiden i stå. - Og mennesker bor i byer, ikke i planer. I dag er historien om Avedøre Stationsby derfor også en historie om de beboere, der formede den med deres daglige gang. Og en historie om den moderne idé, der selv blev historie.

Den store plan

Efter Den anden Verdenskrig voksede industrien, økonomien og befolkningen i Danmark kraftigt. I hovedstaden blev der alvorlig mangel på boliger, og i 1947 kom den første overordnede plan for udvikling af forstæderne. I stedet for de tilfældige og selvgroede forstæder ønskede planlæggerne at skabe større helheder, der passede til industrisamfundets behov og den nye sociale struktur. Planen blev kaldt for "fingerplanen", fordi den var baseret på, at forstæderne skulle udvikle sig omkring fem indfaldsveje og S-togs-linier. Stationsbyen er et led i fingerplanen og den foreløbige kulmination af det centrale tema i Hvidovres historie, der udgøres af nyskabende, alment boligbyggeri. Samtidig er den en selvstændig enhed, en komplet "by-pakke", og skoleeksempel på periodens store funktionelle planbebyggelser. Indenfor byens område findes 2300 boliger med plads til 5000 indbyggere, samt butikker, skoler, kirke og bibliotek. Den fylder omkring 70 ha., svarende til omkring 100 fodboldbaner.

Plads til alle, rum for den enkelte

Området blev organiseret i detaljer efter planen med blandt andet en omfattende regulering af trafikken, som skulle adskilles i blød og hård trafik. Sammen med de moderne lejligheder, grønne områder og legepladser var det tænkt som et godt sted for børn at vokse op, og byen blev i høj grad beboet af unge familier. Med den økonomiske krise, som startede i 1974, blev Stationsbyen i stigende grad benyttet til social

anvisning. Det førte desværre til, at mange udenfor byen begyndte at opfatte den som en "ghetto". Hovedparten af beboerne er selv meget tilfredse med at bo der, kriminaliteten er lav, og græsset er stadigvæk grønt.

En del andre ting har dog ændret sig i byens struktur. For eksempel har beboerne med tiden trådt deres egne gangstier udenom de planlagte ruter, og gårdprojekter er blevet til på beboernes initiativ. Det betyder, at det personlige præg, de daglige bevægelser og de fælles beboerinitiativer alligevel med tiden har ændret i planen, og historien begynder at blive synlig.

Tidens gang-tunnel

Byer er levende, selvom de er totalplanlagte. Det, som er levende, bevæger og forandrer sig. I Avedøre er et af de mest synlige tegn trafikken. Den oprindelige plan om adskillelse af hård og blød trafik er faldet væk, og nye mønstre har tegnet sig. Tunnellen ved byparken var oprindeligt tænkt som indkørsel til et stort butikscenter. Da centeret gled ud af planen blev den lukket, men er for nylig genåbnet for fodgængere i det niveau, hvor bilerne før dominerede. I sig selv et udsagn om forandring over tid, danner tunnelen i dag den perfekte ramme for at fortælle "historien om en plan". På Historien i Gadens to plancher kan man læse mere om de nye by- og bolig idealer. - Om bomaskiner, beboere, ruiner og elefantstier.

"Løgnehistorie"

En god måde at fortælle historie på er at give veje, pladser og bygninger navne, der relaterer til stedet og forankrer til fortiden. I Avedøre Stationsby har man forsøgt at opbløde den strenge, moderne plan med historisk klingende vejnavne som "Naverporten", "Bødkerporten" og "Hjilmagerporten". Ingen af disse håndværk har nogensinde været praktiseret på stedet og sender således falske signaler. Det er i sig selv også en historie om en tid, der alligevel ikke helt ville være ved sin køligt analyserende funktionalisme.

This entry was posted on Thursday, October 24th, 1974 at 9:53 am and is filed under [You can follow any responses to this entry through the **Comments \(RSS\)** feed.](#) Both comments and pings are currently closed.